

Korkea-ahon koulu	ARVIO
Kuusimäen koulu	
Lavolan koulu	
Skinnarilan koulu	
Sammonlahden koulu	2.6.2016

Perusopetusjohtaja Mari Routti

Kasvatus- ja opetustoimenjohtaja Tuija Willberg

ASIA: Korkea-ahon, Kuusimäen, Lavolan, Skinnarilan ja Sammonlahden koulun opettajien arvio Länsialueen palveluverkkoselvityksen 1A ja 1B-vaihtoehtoista

Viite: Länsialueen palveluverkkoselvitysraportti 27.1.2016

Keskitettyjen vaihtoehtojen 1A ja 1B arvion lähtökohta

Perusopetusjohtaja Mari Routti antoi 4.5.2016 toimeksiannon rehtori Vesa Raasumaalle (vastuukoulut Korkea-ahon koulu, Kuusimäen koulu, Lavolan koulu, Skinnarilan koulu ja Sammonlahden koulu) ja Ville Laivamaalle (vastuukoulu Lappeen koulu) laatia vertailu läntisen alueen palveluverkkoselvityksen keskitetyistä vaihtoehtoista 1A ja 1B. Tämän lisäksi perusopetusjohtaja toivoi em. rehtoreita laatimaan henkilökohtaisen vision aiheesta sekä osallistamaan niiden koulujen henkilöstöä, joita asia koskee parhaaksi katsomallaan tavalla asian valmisteluun.

Henkilöstön osallistaminen tämän arvion laadintaan toteutui koulukohtaisesti siten, että jokainen koulun toiminnasta vastaava rehtori vastasi asian käsittelystä omassa koulu yhteisössä toukokuun 2016 aikana. Korkea-ahon, Kuusimäen, Lavolan, Skinnarilan ja Sammonlahden koulun henkilöstöjen laatima näkemys keskitettyjen vaihtoehtojen osalta on toimitettu tähän asiakirjaan. Arvio on pohja rehtori Vesa Raasumaan laatimalle keskitettyjen vaihtoehtojen vertailulle ja visiolle yhtenäisestä peruskoulusta Sammonlahdessa, jotka toimitetaan perusopetusjohtajalle viimeistään 23.6.2016.

Arvion lähtökohta ja johtopäätökset

Valmistelun pohjana on ollut [Länsialueen palveluverkkoselvitys](#), jossa vaihtoehdot 1A ja 1B poikkeavat toisistaan merkittävimmin yläkoulun osalta. Alakoulun laskennalliset oppilasmäärät vuosiluokilla 1.-6. ovat 1A-vaihtoehdossa 560 oppilasta ja 1B-vaihtoehdossa 500 oppilasta. Myös erityisopetuksen oppilasmäärällä on hieman vaikutusta kokonaisuuteen. Vaihtoehdossa 1A yläkouluopetus toteutetaan yhdessä toimipisteessä Sammonlahdessa (mitoituspohjalla 400 yläkouluikäistä oppilasta). Vastaavasti vaihtoehdossa 1B yläkouluopetus jakaantuu kahteen toimipisteeseen (Sammonlahden koulu ja Lappeen koulu). Tällöin molemmista kouluista muodostuu yhtenäiskoulu, jossa yläkouluikäisiä oppilaita on 200.

Vaihtoehtojen vertailun perusteella Lavolan, Skinnarilan, Kuusimäen ja

Sammonlahden koulu (yhteensä 58 opettajaa, 4 rehtoria ja 5 tukipalvelujen asiantuntijaa) **ovat yksimielisesti vaihtoehdon 1A eli yhden yläkoulun mallin kannalla.** Lisäksi koulut esittävät, että uuden koulun suunnittelu ja perustaminen toteutetaan ilman siirtymävaiheita.

Vaihtoehtojen vertailun perusteella Korkea-ahon koulu (2 opettajaa, rehtori ja 2

tukipalvelujen asiantuntijaa) **ovat vaihtoehdon 1B eli kahden yläkoulun mallin kannalla.**

VERTAILUJEN PERUSTELUT

Lavolan, Skinnarilan, Kuusimäen ja Sammonlahden koulujen johtopäätöksen perustelut

(Laatutekijät, jotka toteutuvat 1A vaihtoehdossa 1B-vaihtoehtoa paremmin)

1 Oppilasnäkökulma

- Yläkoulu (6-7 rinnakkaisluokkaa/yli 130 oppilasta per ikäluokka) mahdollistaa joustavat opetusjärjestelyt ja monipuoliset toimintatavat kohdata erilaisia oppijoita. Yksittäisistä oppilaista merkittävin vaikutus on erityistä ja tehostettua tukea tarvitseville oppilaille, eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluville oppilaille, painoteutusta opetuksesta ja monipuolisesta valinnaisuudesta kiinnostuneille oppilaille sekä erityislahjakkaille oppilaille. Yläkoulu tarjoaa liikkumavaran opetusryhmien joustavaan ryhmittelyyn (opetusryhmien, opettajien osaamisen ja opetustarjonnan optimointiin), valinnaisuuden ja painotusten toteuttamiseen sekä erityisen ja tehostetun tuen palvelujen piirissä olevien oppilaiden tarvitsemien palvelujen tuottamiseen. Lisäksi vaihtoehto mahdollistaa erikokoisten ikäluokkien opetuksen järjestämiseen joustavasti.
- Käytössä olevien resurssien ja alueen tuottamien oppilasmäärien perusteella vaativa erityisopetus (esim. JOPO-opetus ja erikoissairaanhoidon piirissä olevien oppilaiden opetus) ja keskitetty perusopetuksen valmistava opetus ja siihen liittyvä S2-opetus voidaan käytännössä toteuttaa vain yhdessä yläkoulussa. Edellisen perusteella yläkouluoppilaiden keskittäminen samaan kouluun turvaa laajimman mahdollisen pohjan inkluusioperiaatteen toteutumiselle yläkoulussa.
- Oppilaat toivovat monipuolisia opiskeluvaihtoehtoja yläkouluvaiheessa (Esim. tammikuussa 2016 painotuslinjoille oli ensisijaisia hakijoita 58% koko ikäluokasta.) Valinnaisainetarjonta ja painotuslinjat toteutuvat monipuolisesti ja oppilaslähtoisesti Oppilasmäärä vaikuttaa erityisesti taito- ja taideaineiden sekä vähän valintoja tuottaviin valinnaisaineisiin ja vieraiden kielten valinnaisten oppimäärien toteutumiseen (mm. venäjän, saksan, ranskan ja espanjan kieli).
- Kaikkien alueen oppilaiden yläkoulu edistää tasa-arvoa ja ehkäisee sosiaalista eriarvoistumista. Esimerkiksi painotusluokat mahdollistavat monipuolisten ulkopuolisten kumppanuuksien muodostamisen ja lisäresurssien saamisen myös kaikkien alueen yläkouluoppilaiden oppimisen tueksi. Mikäli painotuksia ei ole yläkoulussa tarjolla, niin niistä kiinnostuneet oppilaat hakeutuvat muihin yläkouluihin. Tästä voi olla seurauksena oppilasmäärien väheneminen ja oppilasaineksen yksipuolistuminen. Tämän lisäksi valinnaisainetarjonnan ja painotusten hävitessä länsialueen nuoret ovat eriarvoisessa asemassa muihin Lappeenrannan yläkouluihin verrattuna.

2 Henkilöstönäkökulma

- Riittävän suuressa yläkoulussa (1A vaihtoehto) kehittyvä aineryhmätoiminta ja opettajien syvälinen aineenhallinta turvaavat laadukkaan pedagogiikan ja muuhun maahan verrattuna tasa-arvoiset lähtökohdat kaikille länsialueen nuorille.
- Peruskoulussa opettavien aineiden opettamiseen erikoistunut opettajakunta mahdollistaa oppilaille monialaisten oppimiskokonaisuuksien, projektityöskentelyn ja koulun tapahtumien toteuttamisen laadukkaasti.
- Pienen yläkoulun vaarana on korkeatasoisen aineenopetuksen näivettyminen. Ilman kollegojen kanssa tehtävää yhteistyötä myös tiedonalakohtaisen opetuksen kehittyminen on vaarassa taantua.
- Riittävän suuri yläkoulu tarjoaa sisäisiä vaihtoehtoja laadukkaan opetuksen järjestämiseen sekä poikkeustilanteissa (esim. sijaisjärjestelyt) että opetustuntien sopeuttamisessa (esim. resurssivaihtelut lukuvuosien välillä).
- Lisäksi 1A vaihtoehdon toteutuessa vältetään opettajien siirtymisestä aiheutuvat kustannukset ja kaikki resurssit voidaan suunnata opetukseen. Tämä vähentää myös kiirettä ja tukee myös työhyvinvointia (vähemmän sairauspoissaoloja).

3 Koulun arvopohja ja läntisen alueen kehittyminen

- Läntisen alueen nuorten ja koko alueen tasapainoisen kehittymisen kannalta on tärkeää, että alueella on yksi yhteinen yläkoulu. Kokoavan yläkoulun ansiosta alueen nuoret tapaavat toisensa ja luovat oman yhteisönsä koulussa. Yhden yläkoulun malli edistää sosiaalista integraatiota länsialueella ja varmistaa sen, ettei yläkoulujen välille muodostu esimerkiksi oppilaiden sosio-ekonomiseen tai kulttuuriseen taustaan perustuvia eroja. Samalla kaikki palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla
- Alueen yhteinen yläkouluikäluokka vaikuttaa moniin koulun toimintoihin alkaen osallistumisesta erilaisiin hankkeisiin esim. kestävän kehityksen, kansainvälisyyden, kulttuurin, oppilaiden hyvinvoinnin ja luonnontieteellisten projektien puitteissa. Riittävän suuresta joukosta nuoria löytyy taitoja ja kykyjä osallistua erilaisiin nuoria kiinnostaviin hankkeisiin. Kokoontuessaan yhteen länsialueen nuoret jakavat ja saavat sekä päivittäisessä koulutyössä että eri hankkeissa ja projekteissa toisiltaan enemmän kuin opiskellessaan kahdessa eri yläkoulussa.

4 Uuden opetussuunnitelman toteuttaminen ja opetusjärjestelyt

(Laaja-alaisen osaamisen kehittäminen, toimintakulttuurin kehittäminen, koulupäivän rakenne)

- Tulevaisuuden yläkoulussa oppilaille tulee tarjota mahdollisuuksia monipuoliseen oppimiseen mm. monialaisten oppimiskokonaisuuksien opiskelun ja laaja-alaisen osaamisen kehittämisen osalta. Tämä toteutuu erinomaisesti 1A-vaihtoehdossa, jossa oppilaiden tukena on asiantunteva ja päivittäin läsnäoleva aineenopettaja jokaisessa oppiaineessa.
- Edellisen lisäksi aine- ja aihekohtaisten sekä oppiainerajat ylittävien projektien toteuttaminen on mahdollista koulussa, jossa aineenopettajat (sekä työpariaineenopettajat) työskentelevät samassa koulussa. Tämä helpottaa myös

aikataulujen yhteensovittamista opetuksen suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin alalla.

- Palveluverkkoselvityksen valmistelutyöryhmän esityksessä painottuu keskittämisenäkökulma alakouluopetuksessa mm. pedagogisilla perusteilla. Samat perustelut pätevät myös yläkouluopetukseen. Lisäksi kaikki läntisen alueen oppilaat kokoava Sammonlahden koulu on saanut hyviä tuloksia aikaan. Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointiarviointien perusteella toimivan ja hyväksi koetun työyhteisön on suotavaa antaa jatkaa erinomaista työtänsä ja kehittää aktiivisesti uutta Sammonlahden koulua. Näin toteutuessa yläkouluasiantuntijoiden voimavarat voidaan suunnata tehokkaasti läntisen alueen yläkouluopetuksen kehittämiseen ja Sammonlahteen muodostuvan yhtenäiskoulun muodostamiseen.

5 Koulun fyysinen oppimisympäristö

(tilat, kalusteet, opetusvälineet ja materiaalit, piha, lähialue)

- Yläkouluikäisten oppilaiden tarvitsemat erikoistilat (FY/KE/KÄ/BG/KO/LI/MU), oppimisympäristöt, opetusvälineet ja erikoismateriaalit on järkevää keskittää yhteen paikkaan mm. työturvallisuuden, hankintojen, käytön, huollon ja kehittämisen vuoksi.
- Alueen asukkaille tarjottavat kirjasto- ja nuorisotoimen toimitilat on järkevää keskittää yhteen paikkaan Sammonlahteen. Käytännössä niukat resurssit ja palvelut sijoittuvat Sammonlahteen. Tämän lisäksi 1A-vaihtoehdossa myös nykyistä paremmat oppilaiden lähiliikunta- ja sisäliikuntapuitteet ovat kokoaikaisesti ja tasapuolisesti kaikkien alueen yläkoululaisten käytössä.
- Kiinteistöjen kuntoselvitysten (Sammonlahden koulu ja Sammonlahden liikuntahalli / Insinööri Studio Oy-7.3.2016) perusteella Sammonlahden koulu on käyttökelpoinen yläkouluopetukseen ja peruskorjattavissa samaan käyttötarkoitukseen. Toisaalta kuntoselvityksen mukaan Sammonlahden liikuntahalli edellyttää joko erittäin merkittäviä perusparannustoimenpiteitä tai se on korvattava kokonaan uudella liikuntahallilla. Nämä edellä mainitut koulun fyysisiin puitteisiin liittyvät toimenpiteet toteutuvat vaihtoehdossa 1A.

6 Yhteistyö

(oppilaiden osallisuus, kodin ja koulun yhteistyö, koulun sisäinen yhteistyö, yhteistyö muiden tahojen kanssa)

- 1A-mallin mukainen yläkouluratkaisu mahdollistaa oppilaita palvelevan moniammatillisen yhteistyön ja verkostoitumisen lähialueella sekä yläkouluoppilaiden tukemiseen erikoistuneet psykososiaaliset tukipalvelut oman koulun yhteydessä.
- Yksi alueen yläkoulu edistää (mm. oppilaskuntatoiminta, tukioppilastoiminta ja nuorisovaltuusto) ja jännevöittää oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia kokonaisvaltaisesti. Samalla tähän kohdennetut resurssit hyödyttävät alueen oppilaita tasapuolisesti.
- Keskitetty yläkouluvaihtoehto tarjoaa oppilaille ja koululle hajautettua vaihtoehtoa paremmat mahdollisuudet luoda pitkäkestoisia ja opetussuunnitelman toteuttamiseen

sekä oppilaiden perusopetuksesta toiselle asteelle siirtymiseen liittyviä kumppanuuksia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa (mm. 2. asteen koulutus, elinkeinoelämä, kolmannen sektorin toimijat ja muut oppilaitokset sekä kansalliset ja kansainväliset yhteistyökumppanit).

7 Oppilaan tarvitseman tuen järjestäminen, S2-opetuksen järjestäminen, oppilaan oman äidinkielen järjestäminen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kerhotoiminta

- Läntisellä alueella yläkouluikäisten oppilaiden perusopetukseen valmistavan opetuksen ja heidän tarvitseman tehostetun tuen laadukas järjestäminen edellyttävät opetuksen keskittämistä yhteen kouluun. 1A-vaihtoehdossa ko. yläkouluopetus on tarjolla kaikkien alueen oppilaille omassa lähikoulussa. Myös perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen järjestäminen ja katsomusaineiden opetus on mahdollista järjestää laadukkaasti vain yhdessä koulussa (esim. Venäjän kieli ja kirjallisuus sekä ET-opetus).
- Keskitetty yläkouluopetus mahdollistaa myös monipuolisen harrastekerhotarjonnan sekä riittävästi resursseja tukiopetuksen järjestämiseen oppilaiden toivomalla tavalla.

Korkea-ahon koulun johtopäätöksen perustelut

(Laatutekijät, jotka toteutuvat 1B-vaihtoehdossa 1A-vaihtoehtoa paremmin

- Kaikki oppilaat ovat samassa yksikössä johon he siirtyvät jo esiopetuksessa.
- Yhteistyö on notkeampaa pienemmässä yksikössä.
- Yhtenäisyys jos 1-9 luokat samassa yksiköissä ja rakennuksissa.
- Yhtenäinen toimintakulttuuri, laaja-alainen osaaminen, vuorovaikutus yli luokkarajojen, monipuolinen työskentely mahdollista.
- Edellyttää opettajilta monipuolista osaamista. Oikeanlainen henkilöstörekrytointi on tärkeää. Osaamista löytyy ihan varmasti.
- Notkeampi organisaatio
- Yksinkertaisempi johtaa
- Yhteisöllisyys saadaan tiiviimmäksi pienessä yksikössä.
- Muutosten läpivienti helpompaa.
- Riittävän suuri henkilöstö monipuolisen osaamisen näkökulmasta
- Luokanopettajan ja aineenopettajan välinen yhteistyö onnistuu hyvin
- Kodin ja koulun välinen yhteistyö on helpottuu 1b vaihtoehdossa
- 1 b vaihtoehto vähentää Sammonlahden alueen liikenteellistä tukkeutumista.
- 1 b Mahdollistaa Lappeen liikuntatilojen tehokkaan käytön, sekä tn – tilojen täysimääräisen hyödyntämisen.
- Maahanmuuttajia tulisi jatkossa ottaa kaupungin kaikkiin kouluihin. Kotoutuminen olisi tehokkaampaa ja sulautuminen muuhun väestöön tehokkaampaa. Maahanmuuttajien kohtaamiseen tarvitaan osaamista joka paikassa. Pääkaupunkiseudulla ja Ruotsissa on huomattu tämä.
- Valmis inklusiomalli Lappeessa.
- Alueen koulujen välinen yhteistyö mahdollistaa uusien ideoiden kehittämisen ja vuorovaikutuksen.
- Koulujen välinen opettajayhteistyö antaa uusia mahdollisuuksia.
- Maahanmuuton lisääntyessä keskitetty malli tulee tiensä päähän.